

10. Zorin dan in napoved SZO za eliminacijo raka materničnega vrata – izjave

17. 11. 2020

Minister Tomaž Gantar

Ministrstvo za zdravje RS

Ponosni smo na rezultate presejalnega programa ZORA.

Med programi, ki so tudi v času epidemije covid-19 dostopni in nujno potrebni, so presejalni programi raka. Zaradi učinkovitega odkrivanja in zdravljenja predrakovih sprememb v okviru programa ZORA z rakom materničnega vrata zbole veliko manj žensk. To je izjemen uspeh, saj je bila v preteklosti Slovenija ena od evropskih držav z največjim bremenom tega raka. V Sloveniji smo lahko ponosni na rezultate, ki jih zagotovo ne bi dosegli brez truda vseh vpetih, tako vodstva programa ZORA, Onkološkega inštituta in seveda vseh izvajalcev programa na terenu.

dr. Urška Ivanuš

dr. med, spec. javnega zdravja

Vodja Državnega programa ZORA

Predsednica Zveze slovenskih društev za boj proti raku

Kontakt: uivanus@onko-i.si

Zaradi izjemnih rezultatov programa ZORA in vse večje precepljenosti proti HPV bo Slovenija morda med prvimi v Evropi, ki bo uspela doseči eliminacijo raka materničnega vrata.

Rak materničnega vrata je med raki posebnost, saj s cepljenjem proti HPV in zgodnjim odkrivanjem in zdravljenjem predrakovih sprememb v okviru program ZORA lahko preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. SZO je zato 17. novembra 2020 lansirala globalno strategijo za eliminacijo raka materničnega vrata, ki jo države po svetu obeležujemo z osvetlitvijo lokalnih znamenitosti v turkizni barvi – v Sloveniji sta ta dan zasijala Blejski grad in Mesarski most v Ljubljani.

Slovenski strokovnjaki in odločevalci smo enotni, da je Slovenija na dobrati poti k eliminaciji raka materničnega vrata. Zaradi izjemnih rezultatov programa ZORA in vse večje precepljenosti proti HPV bomo morda med prvimi v Evropi, ki bomo ta cilj uspeli doseči. Na pot eliminacije stopamo skupaj Onkološki inštitut Ljubljana, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje, SZO in Zveza slovenskih društev za boj proti raku. Vabimo vas, da se nam na tej poti pridružite, ženske z udeležbo na presejalnem programu ZORA in starši, z odločitvijo za cepljenje proti HPV.

Dr. Aiga Rurane

WHO Representative.
Head of WHO Country Office in Slovenia

Predstavnica SZO.
Vodja urada SZO v Sloveniji

Kontakt za dodatne informacije:
eradelj@onko-i.si

Prvič v zgodovini človeštva smo se zavezali, da bomo odpravili raka.

Napoved SZO za pospešitev odprave raka materničnega vrata - 17. 11. 2020

Za odpravo raka materničnega vrata moramo doseči tri cilje: 90% deklet mora biti v celoti cepljenih proti HPV do 15. leta starosti, 70% žensk, pregledanih z visoko učinkovitim testom pred 35. letom, ponovno pa pred 45. letom starosti, in 90% žensk z diagnozo raka materničnega vrata mora biti vključenih v zdravljenje. Za največji učinek je treba te cilje 90–70–90 izvajati sočasno in celovito. Z izjemnimi rezultati pri dveh ciljih, in sicer 70% žensk, pregledanih v presejalnem programu ZORA, in 90% žensk z diagnozo raka materničnega vrata, vključenih v zdravljenje, bi lahko Slovenija postala ena prvih evropskih držav, ki bi dosegla merila vseh treh ciljev. To je mogoče doseči zaradi nenehnih prizadevanj in dolgoletnega zavzetega dela številnih zdravstvenih delavcev v Sloveniji, zaradi večtranskega partnerstva in nenehne zavezanosti vlade. Slovenija je lahko ponosna na doseženo in je zaled državam v regiji in po svetu.

**For the first time ever, the world has committed to eliminate a cancer.
WHO Launch of the Global Strategy to Accelerate the Elimination of Cervical Cancer – 17. 11. 2020**

To eliminate cervical cancer, we must achieve three targets: 90% of girls fully vaccinated with the HPV vaccine by 15 years of age; 70% of women screened using a high-performance test by age 35 and again by 45; and 90% of women identified with cervical cancer treated. For maximum impact, these 90-70-90 targets must be implemented simultaneously and at scale. With remarkable results at 2 targets - 70% of women screened in the ZORA screening program and 90 % of women identified with cervical cancer treated - Slovenia could very well become one of the first European countries reaching benchmarks with all three targets. This has been possible thanks to continued efforts and dedicated work for many years of many health professionals in Slovenia, multi-partnership and continued commitment of the government. Slovenia can be proud on what has been achieved and set an example to countries across the region and globally.

Mednarodna mreža za odkrivanje raka poroča o začasni prekiniti programov presejanja raka materničnega vratu v 88 % držav po svetu ter prekiniti cepljenja proti HPV v več kot 70 % držav zaradi pandemije COVID-19.

Od januarja 2020 smo priča pandemiji COVID-19 brez primere, vključno s predhodno nepredstavljivimi izvivi za oba preventivna programa preprečevanja raka materničnega vrata: presejanja in cepljenja proti HPV. Mednarodna mreža za odkrivanje raka poroča o začasni prekiniti programov presejanja raka materničnega vratu v 88 % držav po svetu ter prekiniti cepljenja proti HPV v več kot 70% držav zaradi pandemije COVID-19.

Ponosni smo, da je Sloveniji ob vseh ovirah in kljub kratki spomladanski prekiniti obeh preventivnih programov uspelo obdržati visoko pregledanost žensk v programu ZORA ter prejšnjim letom primerljivo stopnjo precepljenosti deklic proti HPV. Iskreno upamo, da trenutno stanje pandemije ne bo pomembnejše vplivalo na izvajanje obeh preventivnih programov preprečevanja raka materničnega vrata, saj bi zamujeno zelo težko nadoknadi, kar bi lahko privedlo do povišanja pojavnosti edinega raka pri človeku, ki ga je možno eliminirati.

Prof. dr. Mario Poljak

dr. med, spec. klinične mikrobiologije
Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo,
Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Kontakt: mario.poljak@mf.uni-lj.si

Video izjava doc. dr. Leona Megliča je dostopna na spodnji povezavi.

[Download Attachment](#)
[Available until 16 Dec 2020](#)

Doc. dr. Leon Meglič

dr. med., spec. ginekologije in porodništva
Ginekološka klinika, UKC Ljubljana

Predsednik Strokovnega sveta za ginekologijo pri Slovenskem zdravniškem društvu

Kontakt: leon.meglic@guest.arnes.si

Župan Zoran Janković

Mestna občina Ljubljana

V Ljubljani se ponosno pridružujemo akciji Svetovne zdravstvene organizacije - Razsvetlimo svet, ki obeležuje uradni začetek globalne strategije proti popolni odpravi raka na materničnem vratu. Veseli smo, da imamo pri nas izjemne rezultate na tem področju in smo na najboljši poti k popolni odpravi raka na materničnem vratu.

Župan Janez Fajfar

Občina Bled

Bled je ponosen, da je lahko del tako pomembne svetovne akcije na področju javnega zdravja.

V času, ko se zdi, da je na tem svetu samo ena bolezen, bomo seveda sodelovali pri akciji in s tem opozorili svet, da so med nami bolezni, ki so lahko bolj usodne od COVID-19. Če lahko za različne priložnosti osvetlijo Eifflov stolp, bomo tudi mi za tako priložnost za dve uri osvetlili grajsko skalo in Blejski grad.

David Ritchie, Cancer Prevention Manager, Association of European Cancer Leagues (ECL)

Kontakt za dodatne informacije: eradelj@onko-i.si

The Association European Cancer Leagues (ECL) fully endorses, and stands ready to advance, the ambitious objectives of the global strategy to accelerate the elimination of cervical cancer as a public health problem. Whilst the heaviest burden of cervical cancer is felt in low and middle income countries, Europe itself still has much to do stamp out this highly preventable disease. At present, organised population-based cervical cancer screening programmes, following quality assurance guidelines, has yet to be made available to all eligible women in every member state of the European Union. In addition, HPV vaccination coverage for girls varies dramatically amongst countries, ranging from 5% to 81%, and has yet to be introduced in several member states.* **Slovenia stands out as a positive example and role model for countries in Europe and beyond in how to organise and deliver systematic screening and drive uptake in vaccination.** On behalf of ECL, I warmly congratulate the excellent work of our friends and colleagues in Slovenia and look forward to working closely over the coming years to make elimination of cervical cancer a reality.

*Arbyn M, Gultekin M, Morice P, Nieminen P, Cruickshank M, Poortmans P, et al. The European response to the WHO call to eliminate cervical cancer as a public health problem. Int J Cancer. 2020;4.